

Total No. of Printed Pages—7

2 SEM FYUGP MINSOC2

2024

(May/June)

SOCIOLOGY

(Minor)

Paper : MINSOC2

(**Sociology of India**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×8=8

Choose the correct answer :

(a) তলৰ কোনজন সমাজতত্ত্ববিদে 'purity' আৰু 'pollution'ক জাতি ব্যৱস্থাৰ এটা প্ৰাথমিক বৈশিষ্ট্য হিচাপে অভিহিত কৰিছে?

Who among the following sociologists has considered 'purity' and 'pollution' as the primary characteristic of the caste system?

(i) লুইচ ডুম'ন্ট

Louis Dumont

(2)

- (ii) এম. এন. শ্ৰীনিবাস
M. N. Srinivas
- (iii) এচ. চি. ডুবে
S. C. Dube
- (iv) জি. এচ. ঘূৰে
G. S. Ghurye

(b) তলৰ কোনখন গ্ৰন্থ আন্দ্রে বেটেলিৰ দ্বাৰা ৰচিত ?

Which of the following books is written
by Andre Beteille?

- (i) *Class, Caste and Status*
- (ii) *Caste, Class and Power*
- (iii) *Caste in Indian Politics*
- (iv) *Caste in Contemporary India*

(c) 'অনুসূচীত জাতি' অৰ্থাৎ গণটো প্ৰথম ক'ত ব্যৱহাৰ কৰা
হৈছিল ?

Where was the term 'Scheduled Caste'
first used?

- (i) ভাৰতৰ সংবিধানত
In the Constitution of India

(3)

- (ii) গৱৰ্ণমেণ্ট অৱ ইণ্ডিয়া এক্ট, ১৯৩৫ত
In the Government of India Act,
1935
- (iii) 'মনুসংহিতা'ত
In *Manu-Samhita*
- (iv) *Annihilation of Caste* নামৰ বি. আৰ.
আম্বেদকাৰৰ গ্ৰন্থত
In *Annihilation of Caste* by B. R.
Ambedkar

(d) *The Argumentative Indian* নামৰ গ্ৰন্থখনৰ
লেখক কোন ?

Who wrote the book, *The Argumentative
Indian*?

- (i) এম. এন. শ্ৰীনিবাস
M. N. Srinivas
- (ii) এচ. য়োধকা
S. Jodhka
- (iii) অমৰ্ত্য সেন
Amartya Sen
- (iv) বি. আৰ. আম্বেদকাৰ
B. R. Ambedkar

- (e) তলৰ কোনটো জনজাতি আন্দামান আৰু নিকোবৰ দ্বীপব
নহয় ?

Which of the following is not a tribe from
Andaman and Nicobar Islands?

- (i) জাৰৱা
Jarawas
(ii) ছেণ্টিনেলী
Sentinelese
(iii) ছম্পেন
Shompens
(iv) মাণ্ডৰী
Maori

- (f) 'Family of orientation' আৰু 'family of
pro-creation' এই ধাৰণা দুটা তলৰ কোনজন
সমাজতত্ত্ববিদে আগবঢ়াইছিল ?

Who among the following sociologists
gave the concepts of 'family of
orientation' and 'family of pro-creation'?

- (i) জি. বি. মাৰ্দক
G. B. Murdock
(ii) এম. এন. শ্ৰীনিবাস
M. N. Srinivas
(iii) আন্দ্রে বেটেই
Andre Beteille
(iv) ইৱাৰতী কাৰ্ভে
Irawati Karve

- (g) কোনজন সমাজতত্ত্ববিদে দ্বন্দ্বাত্মক আৰ্হিৰ সহায়ত ভাৰতৰ
গ্ৰাম্য সমাজ অধ্যয়ন কৰাত গুৰুত্ব দিছিল ?

Which sociologist emphasized the
significance of the dialectical model in
studying rural society?

- (i) এ. বি. মুখাৰ্জী
A. B. Mukherjee
(ii) টি. কে. অ'মেন
T. K. Oommen
(iii) ৰামকৃষ্ণ মুখাৰ্জী
Ramkrishna Mukherjee
(iv) ওপৰৰ এজনও নহয়
None of them

- (h) ভাৰতবৰ্ষত সমাজতত্ত্বক এক শৈক্ষিক পাঠ্যক্ৰম হিচাপে
পৰিচিত কৰোৱাত আগভাগ লোৱা ব্যক্তিজন কোন
আছিল ?

Who is the pioneer to introduce Sociology
as an educational curriculum in India?

- (i) পেট্ৰিক গেড্‌চ
Patrick Geddes
(ii) শ্যামাচৰণ ডুবে
Shyamacharan Dubey
(iii) জি. এচ. ঘূৰে
G. S. Ghurye
(iv) আৰ. কে. মুখাৰ্জী
R. K. Mukherjee

(6)

2. তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :
4×4=16

Write short notes on any *four* of the following :

- (a) ভাৰতীয় ধৰ্মনিৰপেক্ষতাবাদৰ ওপৰত সাম্প্ৰতিক বিবাদ
Recent debates on secularism in India
- (b) জনপ্ৰব্ৰজন আৰু নৃগোষ্ঠীয় সংঘাত
Population migration and ethnic conflict
- (c) সাম্প্ৰতিক সময়ত ভাৰতীয় জাতি ব্যৱস্থাত দেখা দিয়া পৰিৱৰ্তন
Recent changes in Indian caste system
- (d) বহুত্ববাদী সমাজ হিচাপে ভাৰতবৰ্ষৰ মূলশক্তি
Strength of India as a plural society
- (e) ভাৰতীয় গ্ৰাম্য সমাজৰ শ্ৰেণীবিভাজন
Class division of Indian rural society

3. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা : 14×4=56

Answer any *four* of the following questions :

- (a) ভাৰতৰ দৰে 'সাংস্কৃতিক বহুত্ববাদ' থকা এখন সমাজত বসবাস কৰাৰ প্ৰত্যাহ্বান কোনবিলাক ? আলোচনা কৰা।
What are the challenges of living in a 'culturally pluralistic' society like India? Discuss.

(7)

- (b) সাম্প্ৰতিক সময়ত ভাৰতৰ জনজাতীয় সমাজত দেখা দিয়া সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰৱণতা সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

Write briefly on the present trend of social change among Indian tribes.

- (c) দলিত আন্দোলনলৈ বি. আৰ. আন্বৈদকাৰৰ অৰিহণা আলোচনা কৰা।

Discuss the contribution of B. R. Ambedkar to Dalit Movement.

- (d) নৃগোষ্ঠীয় আন্দোলনৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ উদাহৰণেৰে সৈতে সাম্প্ৰতিক ভাৰতৰ প্ৰেক্ষাপটত আলোচনা কৰা।

Explain the salient features of ethnic movement by citing examples from contemporary India.

- (e) ভাৰতৰ নাৰী আন্দোলনে সামৰি লোৱা প্ৰধান বিষয়সমূহ চিনাক্ত কৰা।

Identify the major issues of the women's movement in India.

- (f) আঞ্চলিকতাবাদে ভাৰতীয় ঐক্যত কেনেদৰে ভাবুকিৰ সৃষ্টি কৰিছে, আলোচনা কৰা।

How does regionalism threaten India's unity? Discuss.

***